

2. The Gandhian Model of Rural Development.

ମୋହନାର କବିତାର ଗାନ୍ଧୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଅଶ୍ୱିତ୍ର ପ୍ରାଣିତ୍ଵ-
ଆବାଧିକୁ ଜୀବନକୁ, ଉଚ୍ଚତାରେ ଜୀବନକୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଅନ୍ତର୍ଭୂତ
ମାତ୍ରାର ଲବିଧି ପ୍ରିଣ୍ଟ ଗାନ୍ଧୀ ବାଦ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ
ଶାଖାନ୍ତିକ ବ୍ୟାବୀନା ଅର୍ଥରେ ଅନ୍ତର୍ଭୂତ ଆନ୍ଦୋଳନ ଲାଭକ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରିୟାରେ, ଆବଶ୍ୟକ ପକ୍ଷୀ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଗାନ୍ଧୀଜିନ୍ଦା କୁରିଏଇ
ବିନ୍ଦୁ ଆନ୍ଦୋଳନ ଏବଂ ଜୀବନକୁ, ଏବଂ କୁରିଏଇରେ ଲାଭକ
ବିନ୍ଦୁ ଲାଭ ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ଭୂତ ମା ଦେଖି ବ୍ୟାବୀରେ ଅତ୍ୟ
ଅଶ୍ୱିତ୍ରାନା ଏବଂ ମନ୍ୟ କଲ୍ୟାନେ ଚିନ୍ତାମ, ଆନ୍ଦୋଳନକୁ
ପ୍ରାଣିତ୍ଵ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରିୟା କେନ୍ଦ୍ରରେ, ବ୍ୟାବୀରେ ଏବଂ ଜୀବାତ୍ ଆନ୍ଦୋଳନ,
ଡିନ୍ ଏନ୍ତିକ ଓ ଆବିଦ୍ୟାକ୍ଷିଳ ବ୍ୟାବୀରେବେ ଅତି ଆଣ୍ଟା
ଗେଲି ଉତ୍ସବାଳାକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରିୟାରେ ମା ଆନ୍ଦୋଳନ ବିବାହରେ
ପ୍ରମାଣ ବିଭାଗେ ଅର୍ଥାନ୍ତିକ ପ୍ରେଦେଶରେ ଉତ୍ସବରେ,
ଜୀବିଷାଳାକ ମହାନ୍ତିକ ବିନ୍ଦୁ କୁରି ଦେଖିଲାପ୍ତ ଏବଂ
ସା ଏହି ବିନ୍ଦୁ ପ୍ରାଣିକ ମାତ୍ର ଏବଂ ଏକାନ୍ତ ଅନୁରୋଧିତ
ବ୍ୟାବେ ।

- 2) ଏହି ବିନ୍ଦୁ କୁରି ଉପାଦାନ ବ୍ୟାବେ,
୩) ଏହି ମହାନ୍ତିକ ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟାବେ,

■ ମହାନ୍ତିକ ଅନୁରୋଧ ପ୍ରାଣିକ ମାତ୍ର ଏହି ଜୀବାଳା
ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏହା ଏବଂ :

- କ) ଅନ୍ତର୍ଭୂତ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରିଣ୍ଟ ଏବଂ, ବାଦ ପ୍ରାଣ-
ଆନ୍ଦୋଳନ ଲାଭକୁ ବାଦ
ଘ) ପ୍ରାଣକ୍ରିୟା କେନ୍ଦ୍ରର ଉତ୍ସବ କରୁଥିବା ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ
ପ୍ରାଣକ୍ରିୟା ଆବଶ୍ୟକ ନ ବାଦ, ଗାନ୍ଧୀଜିନ୍ଦା କାର୍ଯ୍ୟ,
ବଜାରାଜୀବୀ କୁରାଣ ପ୍ରାମାଣୀକ୍ରିୟା କେନ୍ଦ୍ରର "ଅନ୍ତର୍ଭୂତ",
୩) ଆବିରତ ଜୀବନାଳା ଏହି ପ୍ରଦୂତ ଚିନ୍ତାଜାରା, ବ୍ୟାବୀରୀ
ଚାଉମାତ୍ରିକ ବ୍ୟାବୀରୀ ପ୍ରାମାଣ ଏହି ଜୀବାଳା ଏବଂ
ଓ ଆବିଦ୍ୟାକ୍ଷିଳ ପ୍ରିଣ୍ଟ ଅନୁଷ୍ଠାନ କାର୍ଯ୍ୟ ।

- iv) अंतिम नवीनीयः प्रातःकर्त्ता अवश्यक तथा गोप्य
जागीरिक अंतिम घास उपार्जन कर्त्ता २०१५-१६
से- मध्य दूर वर्तमान प्रतिष्ठान कर्त्ता तथा जीवित
निवास अंतिम एवं समझ बनाय,
- v) अंतिमी एवं वा अंति अंतिम लोकों अंतिम दूषण
दृष्टवी, विद्युतिका ओ प्राप्तिका ए अंतिम अप्राप्तिका
वाये दृष्टीभूत अंतिम-
- vi) एकीच- डाक्यान्तर्गत इवान प्रायाद्वय अंतिम चातुर्वा अंतिम
जातिभाग इव्वेद, तिन विश्वाया कर्त्ताद्वयेव एवं अंतिम
चातुर्वा ओ जातिभाग इव्वेद वजाय ना आवृत्ता अविहितात
अंतिम इतिहास विकल्प वाय वाय वा,

■ भूम उपाधानात्तिक आलोकन वा इव्वेदः

क) इन्द्रिय अंतिम श्राव अवश्यिति - लाक्षीजित विद्वा श्रावीन
सति अवश्यिति विश्वे इव्वेद अंतिमीति विद्वा वा,
श्रावित्वा वा अवश्यिति विद्वा वा, तिन श्राववायीत्वा,
जेव विजित्वायीत्वा श्रावेव वाय्वेद एवं आवृत्त
प्रायाद्वयीत्वा उपाधानका कर्त्ताद्वयेव, वा अंति श्रावेव
प्रायाद्वयीत्वा कर्त्ताद्वयेव वायीत्वा,

ख) विकेन्द्रियकर्त्ता - लाक्षीज विश्वाया कर्त्ताद्वयेव एवं
जानिका ओ ज्ञातिक विश्वाया कर्त्ता अंतिम अंतिम अंतिम
अंतिम इव्वेद, लक्ष्य २३वा उपादि एवं शास्त्रेति क
एवं अवश्यिति लाक्षीज विकेन्द्रियकर्त्ता लक्ष्य २३वा
एवं लक्ष्य जेव वाय उपादि।

৩) গান্ধি এবং প্রাণীর শিক্ষা - গান্ধীজীর বাস্তু গীর্দি
 হিসেবে জীবলোকে জৈবিক প্রযোজনীয়তা প্রসাদন ও
 বিভব - ফ'র্ম "কর Work to live" অর্থাৎ অবশ্যই কাজ
 নিশ্চিত করাতে বিবেচনীকরণ কর্তৃত কর্ম কর্তৃপক্ষ, তিনি
 অন্যান্য আমীর শিক্ষা এবং প্রযোজন কর্তৃপক্ষ, উচ্চ
 পাউন্ডের, আগন তেরি, খেপাত তেরি, বিশুর বন্ধু তেরি,
 তুলবীজ, পেষণবারী ইত্যৰ্থ আগতে নক্ষ হিলেন,
 তিনি কাঁকে কাঁকে পরিষ্কার ব্যথারে নক্ষ
 হিলেন এবং রেশিন চালু করিবিতা করেছিলেন,
 আমিকারী মেন বন্ধুত্বে না হয়, তবে তিনি নতুন
 প্রযুক্তি প্রযোজন, প্রযুক্তি তৃপ্তির মদি
 ছন্দের কাণ্ডানোর হিতে হয় তবেও তিনি তা প্রযোজন
 করতেন। প্রযুক্তি দ্বাৰা কৃষি নক্ষ কর্মসূচীৰে
 এবং জীৱনশৈলী এন্টি-বাকে কিন্তু বিকল্প নহয়।

■ মডেল টেকনো বান্ধুবান্ধব উপায় :

আমি গান্ধীজী তাঁর কৌশলটি অঙ্গাধৃতী রাজ, মানবিক,
 প্রোডার্চিশিল এবং নতুন শিক্ষা বান্ধুবান্ধবে জন্য নিম্নলিখিত
 প্রতিষ্ঠানিক বৰ্ষাক্রমে এবং মন্ত্রণালি নির্মা করেছিলেন,

ক) গান্ধীজী কল্পনা করেছিলেন যে আগতে প্রতিটি প্রাক্তন
 প্রাক্তন প্রজাতন্ত্রে, মেঘালয় প্রাপ্ত পৃষ্ঠামৈত্রে প্রতিবন্ধ
 করে কর্মসূচি বিষয় পরিচালনা করুন ক্ষমতা মাঝে, তিনি
 আশা করেছিলেন যে পঞ্চাধৃত প্রাপ্ত অন্তর্ভুক্ত
 অস্তিত্বে পঞ্চাধৃত জন্য গোকান্তে, বিরামী-এবং
 বিচারিক বৰ্ষাক্রম কর্মসূচী, শিক্ষা, স্বাস্থ্য এবং
 কর্মসূচি প্রযোজন করতে, প্রযোজন কর্মসূচি প্রাপ্ত
 কর্মসূচি প্রযোজন করতে বিভিন্ন উন্নয়নসূচক কর্মসূচি প্রাপ্ত
 কর্মসূচি প্রযোজন করতে। ৭৬ ও ৭৮ নং কল্পনার অন্তৰ্ভুক্ত
 পৃষ্ঠামৈত্রে গ্রন্থ কর্তৃত রাজ প্রতিষ্ঠানকে কর্মসূচিকৃত
 কর্মসূচি কর্তৃত পঞ্চাধৃত রাজ প্রতিষ্ঠানকে কর্মসূচিকৃত
 কর্মসূচি কর্তৃত গান্ধীজী পঞ্চাধৃত প্রযোজন কর্মসূচি

କୁଳମ୍ବିନୀ କୁଳମ୍ବିନୀ ଏହି ଜାତି ପୂର୍ବ ଚନ୍ଦ୍ରଭାଇ,

5) Trusteeship / ନ୍ୟାୟବଳୀକୁ : ଆକୀଜୀ ନ୍ୟାୟବଳୀକୁ
ଅଜ୍ଞାନେ ଏହିବାବୀ ଜ୍ଞାନବଳୀରୁ ଆମ୍ବଦାନୀ ରେ କୁଣ୍ଡଳୁ ?
କଥାର ଏକାଟ ପରିମାଣ ବିଭାଗ ବିଭାଗ ବଣ୍ଡିଲୋକ,
ତାଙ୍କ କୁଣ୍ଡଳେ ଏହି ନ୍ୟାୟ ପ୍ରକାଶ ହେଲୁଛି, ତାଙ୍କ କୁଣ୍ଡଳକୁ ଆମ୍ବଦାନ
ପାଇଁ କୁଣ୍ଡଳେ ଏହି ନ୍ୟାୟ ପ୍ରକାଶ ହେଲୁଛି, ତାଙ୍କ କୁଣ୍ଡଳକୁ ଆମ୍ବଦାନ ଓ
ଆମ୍ବଦାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବ୍ୟବହାର କଥାର ଅବଶ୍ୟକତା, ଏହି କୁଣ୍ଡଳ ଓ
ଆମ୍ବଦାନ ପ୍ରାକୃତିକ ଅନ୍ଧାର ଆମ୍ବଦାନ କୁଣ୍ଡଳ ଏହି କଥାର
କଣ୍ଠରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି, ଜୀବିତ ମାଲିକ ଏହା
ରୂପରେ ହୁଏ ହୋଇ ଏହି କୁଣ୍ଡଳ ନୁହେ ଅନ୍ଧାର ଜୀବିତ,
ରୂପରେ ହୁଏ ହୋଇ ଏହି କୁଣ୍ଡଳ ନୁହେ ଅନ୍ଧାର ଜୀବିତ (trusteeship),
ପ୍ରାକୃତିକ ଅନ୍ଧାର ରୂପରେ ହୁଏ କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାୟବଳୀକ (trusteeship),
ତିନି ନ୍ୟାୟବଳୀ କିମ୍ବା କିନ୍ତୁ କଣ୍ଠରେ ହୁଏ କିମ୍ବା
ତାଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ହୁଏ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ହୁଏ କିମ୍ବା
ଏକାଟ ଅନ୍ଧାର ମାତା କଣ୍ଠରେ ହୁଏ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଅନ୍ଧାର
କୁଣ୍ଡଳ ପରିମାଣ କୁଣ୍ଡଳ ପରିମାଣ ତାଙ୍କ ଅନ୍ଧାର
ଅନ୍ଧାର କଣ୍ଠରେ ଅନ୍ଧାର କଣ୍ଠରେ ଅନ୍ଧାର ଅନ୍ଧାର

୮) "Nai Taleem" / ନ୍ୟୂନ ଶିକ୍ଷା : ଶାକୀଜୀ
 ଆର୍ଥିକ ଶିକ୍ଷାଯୁଗ ପ୍ରାଚ୍ୟାତି ହେଲା ଏ, ଯା କ୍ରୋଳ ଅନ୍ଧାରର
 ପରେ ଦେଖୁ ଅର୍ଜନ୍ତେ ଉପର ଜ୍ଞାନ ଦିମ୍ବିଛିଲା, ତାହା ମରେ
 ଆର୍ଥିକ ଶିକ୍ଷା ହେଲା "ମନ୍ଦ ଅଭିଭାବାତ୍" ("debauchery
 of the mind"), ତେଣ ଉପରେ ଶିକ୍ଷା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷାନ୍ତେ
 ଏହାପରି ନ୍ୟୂନ ସତ୍ୟକୁ କରୁ ଦ୍ୱାରା ଯା ତେଣ ଲାଭ
 ଦିଲେମ "nai taleem". ଏହି ଶିକ୍ଷା ଶିଳ୍ପରେ ଓ ମୁରକ୍କୁ
 ମର୍ମର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ଯଥ ବକ୍ରମ୍ୟ ବିକଳେ ଘର୍ଷଣ ଜାଣିବା
 ରେ, ଶାକୀଜୀ, ଶାକୀଜୀର ଓ ଆର୍ଥିକ ବିକଳଙ୍ଗଠା
 ପାଶାବଳିରେ nai taleem ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଅନୁଶୀଳନକୁଣ୍ଡି-
 ୨୦୦ ଲୋଧାରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ମାତ୍ର ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ପୂର୍ବ ସତ୍ୟକୁ
 କହୁଣ୍ଟ ବଢ଼ାକୁଁ ତେଣ ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ଉପରିଭାବ ଲାଭ ଦିଲେବେ
 ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ବଢ଼ାଇଲେ, ଏବେଳେ ଦୃଢ଼ାଗର୍ଭ ମେଘମାଳେ
 ମାତ୍ର ଦୂରିତରେ ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ପଢ଼ିବା କହାରେ ପାଶ ମାନ୍ଦି,
 ତାହା କିମ୍ବା ପଦକ୍ଷେପ, ମେଘନ ଅର୍ବିଶାଳୀ ଅଭିଭାବ,
 ଆର୍ଥିକ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଜନ୍ତିନକରା, କୌଟ ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନ,
 ମଧ୍ୟ ଲୋକି ପଥ ସ୍ଵର୍ଗମକୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷା ଶାକୀଜୀ ନ୍ତରୁ
 ଶିକ୍ଷାର ପାଠକଲ୍ପାଳାରେ ଓ ଏକବରକାଳ ଶିକ୍ଷାର,

■ ଶାକୀଜୀର ମଧ୍ୟ ଆମୀନ ଉପରେ ପରମାନନ୍ଦର ଶ୍ରୀ
 ଆମାର୍ଜକ, ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ପିଲାର କୁ ଏହି ମନ୍ଦର ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ଓ, ଏହି
 ମଧ୍ୟରେ ପରତାର ମନେ ଜ ବଢ଼ାଇ ଏହି ମଧ୍ୟର ଶୁଦ୍ଧ
 ତାହା ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟରେ ଜୟଟି ଏହି ସତ୍ୟ ଆର୍ଥିକର ବାଲ୍ମୀର-
 ପନ୍ଦୁଭୂମି ଓ ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ସ୍ଵରଗ୍ୟାମ ଏହି ପ୍ରଭ୍ୟୋଦ୍ଧବୀନିତା
 ମଧ୍ୟର ଆର୍ଦ୍ର ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ଥାଏ,

■ ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟର ତାହା ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟର କାଳେ ବଢ଼ାଇ ଶାକୀଜୀର
 ସ୍ଵର୍ଗୀ- ଆମାର୍ଜକ, ଅର୍ଦ୍ଧାମ ବିଜ୍ଞାନ ଆମାର୍ଜକର କାଳେ,
 ନାନ୍ଦାର୍ଥକା, ତୁମିର୍ଦ୍ଵାରା ପାଇ ଏହି ମଧ୍ୟର ବଢ଼ାଇ ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟର
 ସ୍ଵର୍ଗୀ ବଢ଼ାଇ ଏହି ମନେ ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ଦିଲେ ଆମାର୍ଜକ ଆମାର୍ଜକ,

ଏ ଡେବଟ ପାଞ୍ଚାତ୍ୟ ଅନ୍ୟତା ଅନୁମତି କରି ଏହି ବେଳେବଣୀ-
କରନ୍ତି, ଉଦ୍‌ବଳକରନ୍ତି ଓ ବିଶ୍ୱାସିତ କରିଛନ୍ତି,
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରା ନୀତିକ ପ୍ରୋକ୍ଷଣତା ଆଜୁବେଳେ ଦିଲେ ଥିଲେ
ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଏକବାର୍ତ୍ତ୍ତୁ ଆବଶ୍ୟକ,

— X —